

Izaja vsak četrtek
in velja s poštnino
vred in v Mariboru
s pošiljanjem na dom
za celo leto K 4.—
za pol leta „ 2.—
za četrť leta „ 1.—

Naročnina se pošilja
spravnlštvu v tiskarni
sv. Cirila, koroške
ulice hštv. 5. List se
pošilja do odpovedi.

Deležniki katol. tis-
kovnega društva do-
bivajo list brez po-
sebne naročnine.

SLOVENSKI

GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Poseamezni listi dobé
se v tiskarni in pri
gospodu Novak-u na
velikem trgu po 10 h.

Rokopisi se ne vra-
čajo, neplačani listi
se ne sprejemajo.

Za oznanja se plačuje
od navadne vrstice,
če se natisne enkrat,
po 15 h, dvakrat 25 h,
trikrat 35 h.

Inserati se sprejemajo
do srede opoldne.

Štev. 2.

V Mariboru, dne 9. januarja 1902.

Tečaj XXXVI.

Kdaj bo za kmeta boljše?

Nam spodnještajerskim kmetom in po-
sestnikom ne manjka delavnosti, ne manjka
tudi hrepenenja po boljših razmerah, ki je za
vsaki napredek potrebno, pač pa nam manjka
strokovne stanovske izobrazbe. Mi se pri
obdelovanju naše zemlje in pri pridelovanju
gospodarskih pridelkov le malo, ali pa celo
nič ne oziramo na svetovno tržišče. Kakor
in kar so delali naši pradedje, tako in to
delamo tudi mi. Mi smo kakor stroj, ki se
stoletja in stoletja vedno enakomerno gibamo
v istem krogu.

Prekomorske dežele in Rusija pridelujejo
velike množine rži in pšenice. Pridelovanje
v teh deželah pride tako ceno, da še se
kljubu voznini do nas lahko tuji pridelki ce-
neje prodajajo kakor domači. Dalekovidni
poljedelci zapadne Evrope so takoj spre-
menili svoje pridelovanje. Opuščali so pri-
delovanje rži, pšenice ter drugih uvoženih
žitnih vrst, a zemljo so uporabljali za pri-
delovanje one žitne vrste, ki jo najlažje prodajo,
namreč ovsa. Številke naj govorijo!

Žitna polja	so znašala od 1876—1890 l. povprečno	1. 1896	Polja so se povečala	Polja so se zmanjšala
Tisoč hektarov				
Pšenica	19.601	18.748	—	853
Rž	11.678	11.449	—	229
Ječmen	6.774	6.432	—	342
Turšica	3.562	3.467	—	95
Oves	12.222	13.620	398	—

V Avstriji so rastle (na obsegu) do
l. 1880 polja za pšenico, rž, turšico, polja

za ječmen in oves pa celo do 1895. Od tega
časa pa so polja pojemala, vendar so še bila
vedno večja kakor koncem sedemdesetih in
začetkoma osemdesetih let. Na Ogerskem
rastejo od l. 1870 polja za pšenico in tur-
šico, polja za rž, ječmen in oves pa je bilo
zadnja desetletja vedno manj. Od l. 1898 pa
se je za vse žitne vrste obseg polja povečal.

V Nemčiji se večajo pšenična polja
od l. 1898, polja za rž se manjšajo, za ječmen
in oves pa so ostala v istem obsegu kakor
prej.

V Švici gredo vsa polja rakovo pot,
pojemajo na obsegu.

Na Danskem še rastejo polja za rž in
oves, manjšajo se od l. 1876 polja za pše-
nico in ajdo, od l. 1881 tudi za ječmen.

Na Švedskem se večajo polja za vse
žitne vrste. Na Norveškem pa samo polja
za oves, druga se manjšajo.

Na Francoskem se pšenično polje
težavno obdržuje v dosedanjem obsegu. Ovs-
sena polja so pojemala do l. 1891, zdaj zopet
rastejo. Vsa druga polja se manjšajo z ozirom
na obseg.

Na Angleškem se opuščajo vedno
bolj žitna polja. Rastejo pa travniki in njive
za deteljo ter gozdovi.

Na Belgijskem raste samo polje za
oves, vsa druga polja so v neprestanem po-
jemanju. Istotako je na Nizozemskem, le rži
se je začelo v zadnjem času nekoliko več
pridelovati.

To so zanimivi podatki, ki nam kažejo,
kako se pridelovanje razmeram na svetov-
nem tržišču primerno spreminja. Nismo pa

hoteli s temi številkami in s temi podatki
dokazati, da moramo sedaj mi štajerski po-
ljanci pridelavati le oves. Naša namera je
bila marveč pokazati, kako je treba pridelo-
vanje na svoji zemlji spravljati vedno v sklad
s svetovnimi gospodarskimi razmerami.

Na Spodnjem Štajerskem lahko kmetisko
prebivalstvo razdelimo v tri vrste, dasi se
ta razdelitev ne sme tolmačiti strogo. Prebi-
valci po dolinah Mure, Drave, Dravinje, Pes-
nice, Ščavnice, Savinje itd. so poljedelci.
Prebivalci Slov. goric, ljutomerskih-ormoških
goric, prebivalci med Poljčanami-Brežicami
so večidel vinogradniki. Prebivalci zele-
nega Pohorja in Savinjskih planin so lesor-
tenci in živinorejci. Mi spodnještajerski
kmetje torej nimamo vsi popolnoma istih
želj, ciljev, pač pa uvidimo vsi, da nam je
treba strokovne stanovske izobrazbe,
ako hočemo doseči cilj, ki je nam vsem
spodnještajerskim kmetom skupen, namreč
boljša bodočnost.

Kmetijske zadruge.

Govor poslanca Žičkarja v seji državnega zbora dne
17. decembra 1901.

Visoka zbornica! Po zadnjem odstavku
§ 19. predloga naj bi se v deželah, v ka-
terih obstoji deželni kulturni svet z odseki
ločenimi po narodnostih, pri preosnovi de-
želnih kulturnih svetov v stanovske kmetiske
zadruge tem odsekom primerno število de-
želnih kmetiskih zadrug ustanovilo.

Če se bo ta načrt postave sprejel, mo-
rali se bode v deželah Češko, Moravsko in

Listek.

Hadra, mlada spoznavalka.

Poslov. M. T. F.

(Dalje.)

Bilo je blizu jeseni l. 1873. Solnce se
je blizalo zatonu. Cela družina Arabcev se
je zbrala pred šotorom k večerji. Okoli šo-
tora se mirno pase domača živina, največ
konji, krasne, vitke postave, arabskega ple-
mena. Gospodar Marabut zanimivo pripove-
duje o svojem potovanju v Meko, sveto mesto
preroka Mohameda. Sinovi in hčere pa paz-
ljivo sledijo njegovim besedam. Pri tem najde
Hadra izgovor in kot bi imela opravek, splazi
se v šotor. Zdaj je priložnost! Zdaj — ali
nikoli! Zmuzne se na nasprotni strani iz
šotora. Hitro, kot bi jo veter nesel, teče preko
polja. Da bi le našla grm, za katerim se varno
skrije, da je ne opazijo od doma.

Mladi brat prvi opazi, da Hadre ni. Sum
se ga polasti. «Kje je Hadra», vpraša, ter se
ogleduje? «Gotovo nam je pobegnila!» S temi
besedami zgrabi puško in urno leti na bliž-
nji grič. Z bistrim očesom pregleda vso pla-
njavo. Nikjer ni sledu. Že se hoče vrniti k
šotoru. Kar zagleda na koncu grmovja vitko
Hadrino postavo. Zapustila je svoje skriva-

lišče ter bežala proti Beniubu, kjer je bil
njen dom. Mulej sproži puško. Hipoma so
Marabut, starejši brat in trije bratranci pri-
njem. V divjem tiru se vsi zaženo za njo.
Strahoma jih zapazi Hadra. Vedno bliže in
bliže prihajajo preganjalci.

Hadra se priporoči v božjo pomoč in
teče kot zajec v velikih skokih skozi grm in
strn. Ostro kamenje je raniło njene bose noge.
Krvavi sledovi zaznamovali so njeno pot.
Toda molitev in zaupanje v Boga jo je okre-
pila in bilo je, kakor da bi jo nadnaravna
moč varovala pred preganjalci.

Spretnost in vztrajnost Arabcev v be-
žanju je znana. Toda vkljub temu močje
niso mogli doiti uboge Hadre. Mlajši brat v
svoji mladostni vročernosti pride onim
nekoliko naprej. Jezen zagrabi morilno orodje.
V trenutku, ko se Hadra zopet ozre, vidi,
kako nastavi puško in meri proti njej. Pa
predno Mulej sproži, plane starejši brat za
njim ter mu potegne roko nazaj. Tak za-
vratni umor neoboroženega dekleta se dozdeva
celo krutemu Arabcu preveč nečasten.

Ta dogodek je nekoliko zamudil prega-
njalce, in Hadra je bila na boljšem. Že je
dosegla majhni gozdiček poln gostega grmi-
čevja.

Tu se skrije za prvo silo. «V imenu
Očeta, Sina in sv. Duha» vsklikne zopet in

zopet hvalepolnega srca. Prodira skozi goščavo
naprej in naprej. Konečno doseže vznožje
zadnje gore, ki jo je še ločila od Beniuba.

Zmučena do smrti se vrže na tla in
kakor nezavestna obleži. Med tem jo iščejo
njeni preganjalci in stikajo po vsem gozdu,
dokler jim noč ne zabrani nadaljnega zasle-
dovanja. Nazaj je toraj treba. Vračajoč se
pridejo tik grma, pod katerim se je skrivalo
revno dekletce. Tresoč se po vsem životu
stiska se Hadra k tlom. Srce se ji krči strahu.
Razločno je slišala besede jeznega brata:
«Ha, umreti mora, kadar jo najdem!» Dolgo
še je ostala Hadra v svojem skrivališču.
Komaj si upa dihati. Vendar pa se v srcu
gorko priporoča varstvu Vsegamogočnega.
Nič več ni slišati odhajajočih korakov. Vse
je tiho krog nje. Na nebu pa so se prižigale
mile zvezdice, ter prijazno zrle skozi temna
drevesa, kakor bi hotele pomiriti in vzpod-
bujati Hadrino razburjeno srce. Vsak otrok
bi se bal temne noči. A ne tako naša po-
gumna arabska deklica. Čas je, iti naprej.
Zapusti torej svoje skrivališče in hiti, da
pride prek griča. Srečno doseže vrhunec.
Prijetni ponočni zrak hladi njena razgreta
lica. Teče navzdol in dospe na majhno ravni-
nico. Skoraj brezskrbno hiti naprej. A čuj!
Kakšni glasovi so to? Kakor zamolklo la-
janje in renčanje zasliši njeno uho. Po bregu

Tirolsko po dve deželni zadrugi, jedna za nemško, druga pa za češko, oziroma laško prebivalstvo ustanoviti. Kaj pa z drugimi deželami, v katerih prebivajo po dve ali tri narodnosti? V smislu § 1. more sicer deželno zakonodajstvo dve ali tudi več deželnih kmet-skih zadrug ustanoviti.

Deželni gospodarski odbor vsprejel je tudi resolucijo gospoda poslanca Spinčiča in tovarišev, «vsled katere se zahteva od c. kr. vlade, da deluje pri predlaganju vladnega predloga, ki se tiče stanovske zadrugne kmet-ske organizacije, na to, da se ustanovijo v deželah, v katerih prebivajo razne narodnosti, stanovske kmet-ske zadrug ali teh odseki, ločeni po narodnostih.»

Kolikor sem poučen, so se v deželah, katere imajo odseke deželnega kulturnega sveta, ti odseki jako dobro obnesli. To je tudi čisto naravno in umevno; gotovo more vsak narod za svoje potrebe bolje skrbeti, ko če je skrb za njegove potrebe izročena drugemu narodu. (Čisto prav!)

Gotovo ne bo manjkalo nikdar tožb, in sicer upravičenih tožb, če ima jedna narodnost manjšino, da se ji kratijo pravice in se ji dela škoda, dočim bodo te tožbe ponehale, če vsak narod svoje razmere sam urejuje in skrbi za svoje potrebe, torej če se ustanovi za vsako narodnost, ki prebiva v kaki deželi, lastna deželna kmet-ska zadruga ali vsaj njen odsek.

Okvirni zakon, precenjena gospoda, je ostal toraj na pol pota. Za tri kronovine, Češko, Moravsko in Tirolsko določa, da se ustanovi za tam stanujoče narodnosti in sicer za vsako izmed teh posebna deželna zadruga — ali njen odsek —; narodnosti v drugih deželah, kjer jih prebiva v jedni deželi po več, iščejo naj svojo pravico pri deželnem zboru, oziroma vlada naj zahteva od tega, da se ustanovi za vsako narodnost posebna deželna zadruga.

Zdaj v resnici ne razumem, zakaj to, kar spozna državna postava trem deželam kot koristno, ne bi veljalo tudi za druge dežele, ki se nahajajo v enakih razmerah? Če je ta postava v resnici okvirni zakon, more imeti vendar določene principe, kateri se morajo v vseh deželah uporabiti. Logično in dosledno morala bi se predstojeca postava torej tako-le glasiti:

«V deželah, v katerih bivajo različne narodnosti, mora se za vsako izmed teh ustanoviti posebna deželna kmet-ska zadruga.»

Posledica take preosnove državnega okvirnega zakona bi tudi bila ta, da bi bil v posameznih deželnih zbora, kjer se naravno

vsaka narodnost, ki se nahaja v manjšini, poteguje za ustanovo lastne deželne kmet-ske zadrug ali njenega odseka, vsak prepir o tem predmetu preprečen.

V soglasju s tovariši, ki so istega prepričanja, dovoljujem si k § 19. še sledeči predlog dostaviti (čita):

«V raznojezičnih deželah, v katerih znaša »število posestnikov pripadajočih narodnosti »manjšini jedno šestino vseh deželnih posest-nikov in v katerih se ne nahaja noben de-želni kulturni svet, ali pa ta ni razdeljen, »morajo se naloge, ki so odločene deželnim »kmetijskim zadrugam, izvršiti po posebnih »odsekih, ločenih po narodnostih, med katere »odseke se morajo uvrstiti tudi okrajne za- »druge po narodnostih.» (Dobro! dobro!)

Omenil bi rad še sledeče: Govorilo se je te dni o visokih nalogah, katere morajo rešiti deželne kmet-ske zadrug, da pripravijo tako pot okrevanju kmet-skega stanu in to tudi dosežejo.

Da, precenjena gospoda, v to svrhu pa je treba izpolniti neki predpogoj, namreč ta, da se vsi sodeložniki teh deželnih shodov medsebojno razumejo. Če se torej v deželi, v kateri stanujejo dve ali tri narodnosti, ustanovi samo jedna deželna kmet-ska za-druga, v katero smejo vstopiti vendar zastopniki raznojezičnih deželnih prebivalcev, kaj se bo pripetilo? Da jeden kmet ne bo razumel tega, kar bo drugi predlagal, ali da ga bo razumel jako nepopolno.

Morebiti mi kdo poreče: V deželnem zboru se pa zastopniki raznih narodnosti vendar razumejo. Dobro! Temu ne oporekam.

Ali od vsakega kmeta se naravno ne more zahtevati, da se nauči vseh deželnih jezikov, preden vstopi v občni zbor deželne zadrug. (Jako dobro!)

Torej tudi iz čisto praktičnih razlogov se mora zahtevati, da ima vsaka narodnost svojo lastno deželno zadrugo, oziroma njen odsek, da se tako v resnici lahko poteguje za korist svojega naroda in to tudi lahko doseže.

Komur je torej v resnici mar, da se v kmet-skih zadrugah ohrani in vzdrži mir in sloga, komur je mar, da morejo narodi mirno drug poleg drugega o svojih največjih potrebah sklepati, ta naj glasuje za navedeni predlog. (Dobro! dobro!)

* * *

Poročevalec Povše

je podpiral predlog:

Dovoljujem si, da označim svoje stališče nasproti Žičkarjevemu predlogu. Oprostite mi,

da jaz kot poročevalec poljedelskega odseka odločno zagovarjam ta predlog. Mislim, da sem k temu tudi opravičen, ker poljedelski odsek je skoraj soglasno sprejel resolucijo poslanca Špinčiča, katere namerava nekaj jednakega. Tudi vlada se je izrekla v načelu v enakem smislu, ko je postavni načrt predložila, naj se tam, kjer prebiva več narodnosti v jedni deželi, omogoči, da se po delitvi zadrug mirno delovanje doseže.

Mislim tudi da smem povdarjati, da so pri razgovoru vsi govorniki iz Češkega in Moravskega se izrazili, da so po delitvi po narodnostih posamezne stanovske zadrug — deželni kulturni sveti — resnično proste vseh jednostranskih in narodnostnih tokov, z vsemi močmi delovale v blagor celote. Mislim torej, da smem v visoki zbornici naj-topleje priporočati, naj se tudi za druge po-krajine, po katerih prebivajo razne narodnosti, v tej zadevi preskrbi v državnem okvirnem zakonu, kakor zahteva dodatni predlog Žičkarjev.

S tem, da se vse odstrani, kar bi utegnilo med posameznimi narodnostimi netiti prepir, se bo napravila ta praktična, zdrava podlaga k blagonosnemu razvoju in delovanju. Mislim, da če sploh kje, je tukaj posebno potrebno, da se ozir jemlje na vse mogoče razmere, da se to veliko preosnovno delo reši k ozdravljenju poljedelstva, da se to veliko organizacijsko vprašanje dožene v blagor in prospeh kmetijstva, brez ozira na stranke in narodnosti. V ostalem prosim, da se sprejme § 19 po predlogu poljedelskega odseka. (Pohvala.)

«Slovenski Gospodar» je že naznanil usodo tega za štajerske, koroške in primorske Slovence silno važnega predloga, Nemci, Čehi in Poljaki so glasovali proti njemu, vsled tega je propadel.

Politični ogled.

Štajerski nemški kmet-ski poslanci so v zasedanju našega deželnega zbora glasovali za začasni proračun. A njih vodja, poslanec Hagenhofer, je izjavil, da kadar pride na glasovanje celi proračun, si bodo premislili, kako bodo glasovali. Proti bodo glasovali, ako večina ne bode kazala volje izpolniti njihove želje. Ne želje pa so: Preosnova volilnega reda kmetom v prid, upeljava postave za ohranitev kmet-skih posestev pri podedovanju, deželni kipotekarni zavod in pa preosnova lovskega zakona. Slovenski kmetje soglašajo v teh željah z nemškimi polnoma.

navzdol prihajajo ti glasovi! Vedno bliže in bliže! Hadra se strahoma ozre. Kaj pomenjajo te žareče točke sredi gozdne temote? Ali niso to morda ognjevite oči divjih zverin? — Mrzel pot ji stopi na čelo.

Spoznala je novo grozno nevarnost. Divji šakali so, ki dirjajo za njo, da bi jo požrli. Spomni se, nedavno je slišala praviti, da so te zverine požrle mlado Arabkinjo. Že so ji za petami! Uboga deklica beži! — beži! — beži! Ali vidiš kako se jim žaré oči? Ali slišiš njih zamolklo renčanje? Naenkrat začuti vročo sapo na zatilniku. Kosmatač ji šine mimo obraza. Že čuti, kako ji strahoviti zobje trgajo obleko. Obupno vpije na pomoč. «V imenu Očeta, Sina in sv. Duha», zakriči iz vsega grla, da se je razlegalo daleč okrog.

«Kje so krvoločne zveri?» «Kam so zginile?» «Ali jih je pregnal obupen klic prestrašenega dekleta?» «Ne! pregnala jih je vsemogočna roka božja!» Deklica je rešena. Šakali so pobegnili v gozd nazaj. Hadra se zgrudi na kolena in se zahvali Vsemogočnemu za srečno rešitev.

Zopet poskoči in dirja naprej. Doseže dolino, smoter njenih želj. Prijazno in milo jo pozdravljajo bliščeče lučice bližajočega se Beniuba.

Bilo je ob deveti uri zvečer, ko plane z nepopisno srečo in veseljem naša uboga mlada

junakinja na srce nekdanje svoje zapovedovalke, gospe Musini. Omamljena od prevelike sreče se zgrudi v objemu njenih rok. Popolnoma okrepcano vzbudi jo prihodnje krasno jutro. Iskreno se zahvaljuje Bogu za vse prejete dobrote, za pomoč in mogočno varstvo po vseh njenih osodepolnih potih.

V sreči in zadovoljnosti ji preteče prihodnje leto. A goreča želja njenega srca še ni bila utešena. Hadra ni nehala prositi milosti svetega krsta. A ker so bili njeni sovražni sorodniki preblizu, je niso upali pripustiti k zakramentu. Po francoski postavi namreč je bilo potrebno dovoljenja njenega strica. To je pa bilo takrat popolnoma nemogoče dobiti. Hadra se uda torej trdi usodi ter se tolaži, da bode prihodnost boljša.

Med tem postane Hadra lepa, cvetoča mladenka. Njena prva skrb je, vedno bolj in bolj spoznavati nauke katoliške vere. Po no-tranjam, srčnem nagnenju sklenila je posvetiti se Bogu ter ostati vedno devica. To je bila res vzorna devica. Čuvala in gojila je čistost srca kot dragocen zaklad. Gojila jo je kot najkrasnejšo nežno cvetko v vrtu lepih, Bogu dopadljivih čednostij. Njen sicer tako dobro-dejen in mil pogled postal je srdit in jezen, kadar je zadela njeno uho nedostojna beseda.

Nekega dne po obedu je Hadra prinesla družini črno kavo. To je namreč stara na-

vada v južnih deželah. Med služabniki je bil predrzen vratar. Ko pride Hadra k njemu, jo ta prime drzno za roko. Sveta jeza jo popade, — sune roko predrzneža nazaj, v tem pa ga polije z vročo pijačo. Dva meseca ležal je vsled hudih opeklin. Tako je bila Hadra neprenehoma oprezna in previdna.

Bilo je leto dnij po njenem pobegu. Že zgodaj se poda Hadra k studentu ob bližnjem gozdičku, da zajame vodo. Ko napolni posodo, se hoče vrniti. Naenkrat pa vidi mlajšega brata, ki je iz grmovja proti njej prihajal. V roki je nosil grčavo, z železjem okovano palico, kakoršno nosijo navadno Arabci vedno s seboj.

Prepozno je bilo, izogniti se mu. Hadra postavi toraj poln vrč na tla in nevstrašeno pričakuje svojega brata — sovražnika.

«Hadra!» zarohni mladi Arabec, «zakaj si pri krščanskih psih? — Zakaj se ne vrneš k svojemu rodu?»

«Ker ljubim svojo gospo, in ker hočem postati kristijana!» odgovori odločno Hadra.

«Ha! — revče bedasto!» zavpije Mulej togotno. «To se ti ne posreči! Sedaj mi ne pobegneš! Takoj moraš z menoj domov.»

«Ne! — Nikdar! Rajši ostanem pri krist-janih!»

«To se drzneš ti izgovoriti!» kriči srdit Arabec.

Kmetska stranka v češkem dežel-nem zboru. V tem zasedanju češkega deželnega zbora je nastopila kmetska stranka prvič kot močna stranka, ki se mora upoštevati. A težko, da bo izpolnila nade, ki so se stavile v njo. To pa zaradi tega, ker se stranka ni znala povspeti iz liberalnih ali slobodomiselnih okov na krščansko stališče. In že prvi nastop v deželnem zboru je pokazal, da za to nima trdnih tal, ker je pustila krščanstvo na strani. Vodja deželnozbornih poslancev Zdarsky je govoril pri proračunskem razgovoru v imenu stranke, a njegov govor je bil klavern. Delal je le poklone »slobodomiselni« stranki Mladočehov ter se ji malodane ponujal kot oproda. Komaj ob koncu govora se je nekoliko spomnil, da govori za kmetsko stranko, in začel razkladati o vzrokih, zakaj kmet propada in sicer 1. ga uničujejo svetovno tekmovanje v kmet-skih pridelkih, 2. neurejene razmere v avstrijski državi in 3. needinost med kmeti samimi.

Kmetski prijatelji na Nižjem Avstrijskem. Na Nižjem Avstrijskem se edino krščansko-socialna stranka poteguje za kmet-ske pravice. Ta stranka je imela dne 6. t. m. na Dunaju velikansko obiskano strankarski shod. O kmet-skih stvareh je govoril deželni odbornik Leopold Steiner. Izrekel je, da bo krščansko-socialna stranka zahtevala, da se sedanja majhna carina na italijanska vina poviša. Žitna borza, na kateri judje in oderuhi igrajo z žitno ceno, se mora odpraviti. Stranka pa bo svojo veliko ljubezen do kmetskega stanu pokazala, kadar pridejo v deželnem zboru kmetske zadruge na dnevni red. Kakor se vidi, je kmetska stvar na Niž-jem Avstrijskem v dobrih rokah.

Tako govori krščanski učitelj! Na pozdravilnem večeru krščansko mislečega učiteljstva dne 30. dec. l. l. v »Katoliškem domu« v Ljubljani, o katerem večeru smo tudi mi poročali, je predsednik »Slomšekove zveze« g. deželni poslanec učitelj Fr. Jaklič pozdravil iskreno tudi navzoče odbore krš-čanskosocijalnih delavskih društev ljubljansk-kih. Imenom krščansko mislečega učiteljstva pozdravil je g. dež. poslanec Jaklič slo-venske delavce tako-le: »Pozdravljeni tudi Vi, slovenski delavci! Prišli ste, kot bratje k bratom, da si stisnemo po bratovski roke, delavci Vi in delavci mi. Pri težkem delu po delavnicah in tvornicah, sredi ne-pretanega boja za vsakdanji kruh, ste si ohranili srca čista in živo krščansko zavest, ki daje smer Vašemu javnemu delovanju. Kar čutite v srcu, ko želite svojim otrokom krščanskih učiteljev in vzgojiteljev, to povejte tudi javno. Združite zahtevo po krščanskem učiteljstvu z enakimi zahtevami drugih stanov, zanesite to zahtevo med delavsko ljudstvo, pa boste videli, kako hitro bode kri in meso misel krščanske šole in krščanskega učiteljstva; a mi slovenski učitelji bomo tem pogumnejši in vztrajnejši, ko se bomo mogli v neenaki borbi z nasprotniki opirati na vas.»

«Da, Mulej! Jaz ostanem pri kristijanih», reče stanovitna Hadra.

To mu je bilo preveč.

Muleju vskipi kri! Skoči k sestri in za-vihti z vso silo svojo grčavo palico nad njeno glavo. — Hadra zavpije na ves glas in se zgrudi brezzavestna na tla. — Kri ji teče curkoma iz globoke rane na čelu in po ru-dečih smrt nobledih licih.

Krvoločnemu bratu še ni dovolj. Kakor brez uma jo bije še dalje po obrazu in glež-njih. Domislil se je menda njenega pobega v preteklem letu. Še le, ko se mu zdi, da je njegova nedolžna sestra mrtva, pobegne s krvavo palico in zgine v bližnjem gozdu.

Domači so slišali Hadrin obupni klic. Prihiteli ji na pomoč in najdejo revo ležečo sredi krvi, na videz mrtvo. Ponesó jo domov in poskušajo na vse mogoče načine, zbuditi jo k življenju. Dolgo, dolgo brez uspeha. —

Nazadnje se jim vendarle posreči. Hadra odpre oči.

(Konec prihod.)

Tako krasno more govoriti le krščanska lju-bezen, ki ne pozna razlike med stanovi. Kdaj so se že slišale enake besede iz ust kakega nadutega jungovskega učitelja?

V goriški deželni zbor sta bila vo-ljena dva katoliško-narodna slovenska po-slanca dr. Gregorčič in Berbuč, kot namest-nika pa Jakončič in Klaučič.

Vojska v Južni Afriki. O velikem porazu Angležev pri Tweefonteinu so došla obširna poročila. Glasom teh poročil so se Buri morali bosonogi plaziti po zelo strmih griču do vrhunca, kamor so dospeli pred 2. uro v jutro. Na ta način so presenetili in pomorili angleške prednje straže, tako, da iste niso mogle obvestiti angleških čet o bližini sovražnika. Nato so se Buri vrgli na nepripravljenega sovražnika in ga v polurni bitki popolnoma uničili; ob 2. uri v jutro je bil ves angleški tabor v rokah Burov. Tudi čete generala Dunleya, ki so prihiteli Angležem na pomoč, so le z veliko težavo zbežale, da jih niso Buri ujeli. — Angleški listi po-ročajo o vedno živahnejšem gibanju in nepre-stanih napadih Burov na angleške čete. Novo leto ne obeta biti Angležem nič ugodnejše, nego je bilo ravnokar minolo. — Listi po-ročajo, da so Angleži zgubili doslej ubitih, obolelih in ujetih mož skupno 104.250 mož! V to število niso všteti tisti Angleži, katere so Buri ujeli, a zopet izpustili! — Od 17.000 konj, ki so jih Angleži zadnji čas peljali iz Reke in Trsta proti Južni Afriki, je že na morju 9.400 poginilo. Transportne ladje, ki so se odpeljale iz Trsta, so popolnoma oku-žene. Tako kupujejo Angleži konje za — morske ribe, ali pa za Bure, ki Angležem vsak dan mnogo konj odvzemo.

Dopisi.

Mozirje. (Tudi v pojasnilo.) Ker sem izvedel, da zadnji lanski »Rodoljub« na-pada našega g. kaplana zaradi mene, prosim, da sprejmete te-le vrstice v svoj pošteni čas-nik. Laž je, da sem jaz podpisani šel po spoved, ampak sem poslal hlapca. Laž je, da stanujem dve uri od Mozirja, ampak je več kot dve uri zlasti na tisti dan, ko je bilo vse polzko od dežja in stanujem čez 1000 m visoko. Debela laž je, da so g. kaplan koga kregali, ampak hlapcu so dali pismo na šmiheljskega župnika, ki imajo polovico bliže k nam, ki bi toraj prišli polovico prej in ki so že mojega očeta sprevideli radovoljno. Kričeča laž je, da bi bil jaz ali hlapec že ob 8. uri zjutraj v Mozirju, ampak je fant še-le okoli poldne šel z doma. Vnebovpijoča laž pa je, da so moja mati umrli pol ure pozneje, ko se je vrnil fant iz Mozirja, ampak narobe je res, da so namreč umrli pol ure prej, kakor je prišel hlapec iz Mozirja in kakor je mogla priti pomoč iz Šmihela. Pet velikih in nekaj malih lažij je torej nakopičenih v krat-kem odstavku. Jaz podpisani imenujem tistega nepoštenega človeka, ki je pisal take laži v »Rodoljub« nesramnega obrekovalca. Zahva-ljujem za sprejem tega pojasnila. — Matevž Napotnik p. d. Kortner. — Val. Raztočnik, podpisatelj in priča. — Florjan Smodiš, priča.

Mozirje. (V pojasnilo.) Ker se no-čem pečati z umazan »Rodoljubom«, pro-sim, g. urednik, sprejmite v svoj časnik to pojasnilo. »Rodoljub« od 26. dec. 1901 in kakor slišim, tudi »Slov. Narod« sumniči neko zakonsko ženo. Hudobnež pa zamolči, da tudi jaz podpisani stanujem v kaplaniji, da je dotična žena prišla po mene, naj grem k večerji, ko sem ves dan pri njih rezal meso. Domov sem bil šel cerkev zaklepat o mraku. Ženo sem jaz potem spremljal, ko je šla pla-čevat pomnenje za rajne starše. Sploh sle-hern pameten vé, da mora kaplanija biti odprta vsakemu človeku. Zahvaljujem za sprejem teh vrstic. — Val. Raztočnik, orga-nist.

Iz Dola. (Ljudska zaspanost.) Ni še dolgo odkar je prinesel »Naš Dom« mal dopis iz naše fare, v katerem je bil opisan

napredek Doljanov. Dopis je povsem resničen, toda če se ozremo malo na okrog, najdemo še tudi mnogo zaspanosti med ljudstvom, posebno v bližnjih dolinskih vaseh: Marno, Unično, Brce. Tukaj še vse dremlje in spi. Tu-sem ne prihaja noben časopis in družba sv. Mohorja šteje v teh vaseh samo dva uda. Dragi rojaki, to je žalostno, tako ne sme biti dalje! Svet napreduje v omiki in ljudstvo se izobrazuje po dobrih knjigah in poštenih časopisih. Kdor dandanes nič ne bere, na-vadno tudi nič ne ve, in ostane nevednež, katerega potem lahko vsak vodi za nos in ga zaničuje. Pritožujete se o slabih časih, toda vprašam vas, ali ste morda vi na slab-šem, kakor vaši sosedi visoko gori v šent-jurski okolici, ali pa celo na visokem Kalu, kjer jim peščica zemlje le pičle dohodke pri-naša? A vendar so oni zelo omikani. Na-ročeni so mnogi na dobre časopise, in Mo-horska družba ima med njimi tudi precej udov.

Mnogi se izgovarjajo, da je huda za denar. To je povsem resnično. Malo je med nami takih, ki bi jim preostajal denar, posebno kmetu je večkrat trda za njega; toda z varčnim gospodarstvom se tudi marsikje lahko pomaga. Posebno pri mladini bi se s tem zdatno opomoglo do boljšega blagostanja in izobrazbe. Mnogo se potroši na leto za giz-davo obleko in za nepotrebno pohajanje po krčmah, in ni jim žal za lepe kronice, katere izginejo tem potom v nič ali pa krčmarjem v žep. Škoda se jim pa zdi žrtvovati jed-ne krone na leto za lep slovenski časopis »Naš Dom«, ki je najcenejši slovenski list, ali za »Slovenski Gospodar«, ki bi jim prinašal toliko lepega in podučnega berila, ali pa bori goldinar, za katerega bi dobili najlepše slo-vensko berilo, Mohorske knjige. Dragi rojaki! Nastopili smo novo leto in z njim začnimo tudi novo narodno življenje in prebujenje. Začnimo novo življenje in pogumno naprej za drugimi sosedi Slovenci, da ne bomo vsaj predaleč za njimi zaostali, ako jih dohajati ne moremo. Mladič in dekleta, odločite si jedno krono, katero boste ob letu prav lahko pogrešali. Prinesla vam bo stoterne obresti lepih nauk, ako si naročite za njo list »Naš Dom«, ki vam bo prinašal celo leto kratkočasno in koristno berilo. Gospodarji in bolj premožni — pa si omislite »Slov. Gospodarja«, ki vas bo o marsičem poučil, česar še ne veste in vas tako združil z dru-gimi rojaki Slovenci, da bomo enega duha in ene misli proti nasprotnikom našega slo-venskega naroda stali trdni in neomahljivi. Kar se tiče Mohorskih knjig, naj bi odslej ne bilo hiše, kjer bi ne bilo uda, in kjer bi se ne prebirale te lepe in podučne knjige. Vsem dragim rojakom pa kličem:

Na noge, na noge rojaki,
Glejte že svitel je dan!
Mar bomo mi nazadnjaki,
Med tem ko na dan gre Slovan?

Davno že drugi so vstali
Bratje slovenske krvi,
Se složno na delo podali,
To bratje storite i vi!

Ganimo roke za delo,
Bistrimo z branjem glavé.
Bratje — še bode živelo
Naše slovensko ime.

Podgorski.

Razne stvari.

Iz domačih krajev.

Zborovanje polit. društva v Kozjem bode prihodnjo nedeljo dne 12. januarja po-poldne ob 3. uri v prostorih gosp. Gučeka. Društvo ima že do 400 udov, ki se vabijo, da pridejo kolikor mogoče vsi. Na noge torej vrli kat. Kozjani in vi naši sosedi, da se vsi udeležimo zanimivega zborovanja in da po-kažemo, da živimo in se gibljemo. — Na vsporedu je tudi govor o časnikarstvu in našem političnem položaju. — Na veselo svidenje v nedeljo v Kozjem!

Kat. pol. društvo v Konjicah bo zborovalo dne 19. januarja v društvenih prostorih. Ker se bo govorilo tudi o potrebi zveze krščanskih slovenskih kmetov na Spodnjem Štajerskem, je želeli, da se zborovanja udeležijo kmetje iz celega konjiškega okraja. Na noge, krščanski slovenski kmetje, združimo se!

Živinozdravnikom v Šmarju pri Jelšah je imenovan g. Jos. Rihar iz Logatca.

Občinske volitve v Hočah so se za nas Slovence ugodno rešile, kar je nekega nemškutarja tako razkačilo, da si je z lažjo hotel svojo jezo ohladiti s tem, da nas je v Mariboržanki na nezaslišano lažnjivi način hotel pred ljudmi ogrditi. Obdolžil nas je, da smo tatovi in zapravljalci volili. Resnici na ljubo pa ti moramo povedati, da do zdaj še nismo bili tatovi, posebno k tebi še nobeden od nas ni prišel krast, ker morebiti ti sam nič nimaš. Na dolgove pa rajši na svoje glej, kakor na druge. Dokler nas tatvine ne prepričaš, te imenujemo očitnega lažnjivca in obrekovalca. Ti nam praviš, da zanaprej moramo imeti oči zaprte mošnje pa odprte, pa nam se zdi, da imaš ti oči zaprte, drugače bi že bil marsikaj nerodnega videl v naši občini. Pri volitvah si gotovo spal in se že v sanjah po županskem stolcu zibal, da nisi prej tatov zagledal, ki so prišli volit. Sicer bi jim lahko koj vrata zaprl. Ne bodi torej tako zaspan, drugači se ti zna kaka nesreča prigoditi, posebno ti je bistro gledati, kadar po Hočki vasi greš. Na sredi vasi ležijo namreč na peš-poti klade od starega mosta, glej, da se ne spotakneš ter si pri padcu svojega lažnjivega jezika ne odgrizneš, drugači se še spovedati ne moreš, da si poštenim ljudem poštenje kral. — Več Hočanov.

Iz Jarenine. Novo leto se za nas ni kaj veselo začelo; dva je pozdravilo na mrtvaškem odru. Prva bila je sicer priprosta, viničarska deklica Marija Roškar, pa lahko rečemo dika naše dekliske družbe, prava hčerka Marijina. S koliko vnemo prihajala je vsak dan k sv. maši, s koliko gorečnostjo pristopala tolikokrat k mizi božji, prepevala s svojimi tovarišicami v čast Marijino. Še pred nekaj tedni pobirala je pri družbenicah milodare za novo družbeno zastavo, katero — tako bomo vsaj prosili — nam bodo pri letošnji vizitaciji blagoslovili naš prem. knez in škof. Dne 3. prosinca je njo spremilo nad 200 tovaršic z družbenim predstojnikom, g. dekanom k mirnemu počitku. — Drug je bil mož, občespoštovan veleposestnik, dolgoleten naročnik »Slov. Gospodarja«, katerega je vsak teden od prve do zadnje besede vestno prebral. Bil je naše gore list, kmet v pravem pomenu besede, neokužen od naprednega, brezverskega duha, skrben oče svojih 6 otrok, kojih ena je usmiljena sestra, — velik dobrotnik revežev, vzoren kristijan, narodnjak jeklenega značaja, ki je pri vsaki deželno in državnozbornski volitvi kot mož glasoval za naše slovenske poslance, večleten odbornik in I. svetovalec naše jareninske občine. Tak mož zasluži, da ga spoštuje cela župnija, zato pa je bil pogreb njegov veličasten, kakoršnega že dolgo ni videla Jarenina. To naj bo tudi mala tolažba za bolešno vdovo in zapuščene otroke, ki so pri pogrebu glasno za krsto pokojnega očeta molili sv. rožni venec, ter darovali po pogrebni sv. maši zanj sv. obhajilo. — Daj Bog, da bi duh pokojnega Florijana ostal pri njegovi hiši, da bi pokojnik našel v vrsti naših mož obilo posnemovalcev, ki bi stali trdno za dom in vero. Naj v miru počiva!

V Zerkovcih pri Mariboru so našli dne 5. t. m. na večer fantje, ki so hodili ob bregu Drave, truplo infanterijskega vodja Mihaela Filipiča, doma iz Male nedelje. Govori se, da se je utopil vsled nesrečne ljubezni.

Odpošiljanje pisem. Poštno in brzojavno ravnateljstvo priporoča občinstvu, da prilepi pisemske znamke vedno le na desni strani zgorej. Naslovi na pismih, ki so na-

menjena v večja mesta, morajo biti natančni: ulica, štev. hiše in nadstropja morajo biti natančno označena. Na pismih namenjenih na Dunaj, mora biti zaznamovan dotični mestni okraj. — Razglednice z nedostojnimi podobami ali napisi se ne dostavljajo. — Znamke, na katerih je še vedno stara veljava v goldinarjih in krajcarjih, so izključene iz prometa.

Nemško gospodarstvo v Celju. Proračun mesta Celje za leto 1902 izkazuje 147.829 72 K dohodkov, — izdatkov pa 150.218 98 K, torej 2389 26 K primanjkljaja.

V Konjicah je bilo 34 parov oklicanih, rojenih 119 (56 fantov, 63 deklet), umrlo 101 (59 moškega, 42 ženskega spola). Najstariši je bil 87 let star; 26. maja bode nastopila Mica Klinc 101. leto.

Uradni dnevi v celjskem okrajnem glavarstvu. Celje: Vsako sredo in soboto, izimši praznikov, od 9. ure predpoldnem do 12. ure opoldne. Ostale dni bodo se le nujne stvari strank obravnavale. V r a n s k o: Dne 7. februarja, 25. aprila, 11. julija, 26. sept. in 12. decembra od 9. ure predpoldnem do 12. ure opoldne. Š m a r j e: Dne 17. januarja, 15. marca, 16. maja, 18. julija, 19. septembra in 14. novembra od 9. ure predpold. do 12. ure opoldne. T r b o v l j e: Dne 14. januarja, 20. marca, 3. julija in in 25. septembra od 9. ure do pol 12. ure predpoldnem. — C. kr. politični ekspozituri v K o n j i c a h in M o z i r j u bodete uradne dneve od slučaja do slučaja vršili; kdaj bodo ti uradni dnevi, imenovani ekspozituri vsakokrat 8 dni poprej razglasite.

Slovenska mlačnost. V Laskem trgu je pri občinskih volitvah brez vsakega odpora zmagala nemško-nemškutarska stranka. Slovenski tržani in volilci so ostali doma za pečjo. To je zopet lepa slika iz našega spodnještajerskega narodnega življenja. Kadar je na kmetih kaka volitev, se vse zdira nad kmeti, da moramo iti volit. Kadar pa so volitve po mestih in trgih, pa slovenska gospoda prav rada za pečjo ostane. No, od zdaj pa se bomo začeli z a v e d n i slovenski k m e t j e zdirati nad gospodo, naj tudi ona izpolnjuje svoje narodne dolžnosti!

S Pilštanja. Nemila smrt pobrala nam je dne 27. decembra vrliga moža Jožefa Ferlič p. d. Podveterničkega iz Lesične v 81. letu življenja. Pokojnik je bil zelo spoštovan od vsakega, kdor ga je poznal. V prejšnjih mlajših časih je bil župan trga Pilštanj, a dolgo vrsto let do svoje smrti cerkveni ključar farne cerkve sv. Mihaela. — Njegova jednako pridna žena je šla pred tremi leti v večnost. Hiša Ferličeva bila je gostoljubna, vsakemu odprta in ker nista imela otrok, tem rajše sta reveže podpirala. Zato bodi jima Bog obilni plačnik! Pogreb v nedeljo dne 29. decembra pa je pokazal, kako priljubljen je bil rajni Jožef. Takega pogreba že dolgo nismo videli na Pilštanju. — Bog mu daj večni mir!

Iz Polzele nam pišejo: Razni listi so pred kratkim svetu poročali, da je naša tovarna pogorela. Ta vest se mora nekoliko popraviti. Vžgalo se je in pogorelo je skladišče, v katerem je bilo obilno lesa. Škoda je precejšnja. Nevarnost je bila velika. A ker je bila množica delavcev in pa domača brizgalnica takoj pripravljena, se je posrečilo požar omejiti. Prišle so na pomoč razne požarne brambe, ki pa hvala Bogu niso imele več mnogo posla. Tovarna pa deluje naprej, kakor dozdaj. — Novo leto nam je prineslo veselo novico, katere smo že dolgo pričakovali: Kunstič je v pokoju. Njegovo mesto je že razpisano; ob enem tudi mesto za četrtega učitelja. Vsi želimo in pričakujemo, da dobimo miroljubne učitelje, ki bodo delovali v soglasju s prebivalstvom v pravi blagor mladine.

Iz Štavenšinjec pri Radgoni. Umrli je blag in naroden mladenič Alojzij Mlinarič. Dalje časa je že doma bolehal, a pred jednim mesecem se je odpeljal v Wörishofen na Bavarskem zdraviti. Ozdravila ga je smrt.

Pogreb je bil na novega leta dan. Počivaj v miru!

Bizeljsko. V petek dne 3. jan. smo pokopali blago, vsestransko spoštovano Jozefo Škof, posestnico v Sušici v starosti 40 let. Svojo dolgotrajno bolezen je voljno prenašala, potolažena po večkratnem prejemu sv. zakramentov. — Pogreb, kakoršnega uže dolgo Bizeljsko ni videlo, je jasna priča, da je bila rajna povsod priljubljena. Pevci so ji v slovo zapeli na pokopališču »Blagor mu«, kar je ogromno množico sopogrebnikov do solz ganilo. — Počivaj v miru!

Bizeljske novice. Gospod urednik! najprej srčna voščila k novemu letu. Naznanjam vam, da se je pri nas na Bizeljskem začelo nekako posebno zanimanje za vaš cenjeni list »Slov. Gospodar« ter »Naš Dom«. — Deset novih naročnikov na njega — to mislim je lepo število — a na »Naš Dom« pa 11 in skoraj sami zavedni mladeniči, to je znamenje, da razumevamo, kaj se pravi lepe krščanske liste prebirati. — Želimo, da še sledijo njim mnogi drugi razumni bizeljski mladeniči. — V bizeljski župniji jih se je preteklo leto narodilo 135, umrlo 96, poročenih bilo 24 parov. — Med otroci je oslovski kašelj hudo razsajal, kateremu je marsikateri otrok podlegel. — Tudi ošpice so se prikazale — le v manjšem številu. — Pri priložnosti vam g. urednik zopet kaj naznani iz našega kraja odkritosrčen prijatelj. — (Prosim! uredn.)

Pri Sv. Ani n. K. delujeta močno za »Štajerca« neki zidarski mojster in neki žnidar. Prvi, akoravno rojen Slovenec, se obraja Nemca, ter je dal tudi pri ljudskem štetju zapisati kot občevalni jezik »nemški«. S kom neki govori doma nemški, ali z ženo ali z otroci ali, ker ti ne znajo, s svojim kužekom? — Drugi pa, žnidar tudi mojster v svoji »mojstriji«, pa razklada svojo modrost, katero prebira v »Štajercu«, ko hodi na »stero«, ter se trudi pridobiti ljudi za Ptujkega preroka. — Prijatelj, mi vama kliče: »Šostar-ja« ostanita pri svojem kopitu!

Nenavadna toplota na Pilštanju. Danes je 5. januarja in ko to pišem, ravno malo predpoldnevom. Solnce lepo sije, rekel bi pripeka, res kaj nenavadnega za ta čas. Toplomer zunaj na oknu kaže 22° po Reaumurju. Trava in ozimina na solčnih straneh lepo zeleni, tudi trobentice že cvetijo. Ljudje po opustošenih vinogradih pridno delajo, samo da brezobrestna posojila silno počasi dobivajo. Naj bi vendar zdaj vlada dala, ker ljudje ne morejo težakov plačevati. — Kdor hitro dà, dvakrat dà. Čudno je slišati ljudstvo ugbati, zakaj je tako toplo, nekateri pravijo, da smo prišli v druge kraje in tako dalje. Nazadnje pa le pride navadno do sklepa, rekši, zima svojega ne izpusti, bo pa velika noč na peči — in tako bi se znalo zgoditi.

V Novicerkvi pri Celju so bile občinske volitve dne 4. prosinca t. l. Volilo se je razven od poludneva do ene neprenehoma od osme ure zjutraj do polupetih zvečer. Nasproti sta si stali stara slovenska stranka in nemčurska »Štajerčeva«. Agitacija je bila silna in borba tudi huda, a zmagala je slavno z vsemi osemnajstimi odborniki poštena slovenska stranka, nemškutarji so pa sramotno pro-padli kot so dolgi in široki. Kdo so pa vodje teh ljudi? Ti so: Gobec, Samec in Štinglic. Prvi je naročnik in zvesti čitatelj »Štajerca«. Druga dva sta tudi njegova zvesta privrženca. In še več! Kaj pa? Pri zadnjih volitvah v Celji sta kot obrtnika volila znana Oehsa. In zdaj naj še kdo reče, da ti ljudje niso pravi pravcati posilinnemci. Dà, posilinnemci so, kakor tudi tisti, ki so jih s prepričanjem volili. Seveda, največ njihovih volilcev pa je bilo takih, da niso vedeli, zakaj se pravzaprav gre. Se pač dela »inteligentno«. In takim ljudem naj bi naše ljudstvo zaupalo sedeže v občinskem svetu? Ne, dokler bodo taki: nikdar in nikoli. Če hočete, da se bo to kdaj zgodilo, krenite na staro slovensko pot in zapustite »Štajerca«, dru-

gače bo ves vaš trud zaman. Poštenim slovenskim možem pri Novicerkvi pa čestitamo na njihovej zmagi ter jim radostno kličemo: Naprej zastave Slave — na boj junaška kri! —

V Banovcih na Murskem polju se je zgodila velika nesreča dne 28. decembra l. l. zvečer pri g. Lahu. Pogorelo je celo poslopje, pri tem se je podrl dimnik in štiri osebe močno poškodovale. A. Gabercu in T. Koseju je noge zlomil, druga dva pa je po prsih težko ranilo. Sosedje se zahvaljujejo vsem, ki so k obrambi in pogašenju ognja kolikor pomagali. Osobito pa gasilcem iz Veržeja, Krapja in Križevca. Vsem čast in hvala!

Iz Otoka pri Bočni. Umrl je na novega leta dan ob 5. uri zvečer po dolgi, mučni bolezni, previden s svetimi zakramenti, Josip Čretnik. Zapustil nas je v cvetju svoje dobe v 20. letu svoje starosti. Bil je blag mladenič. Naj počiva v miru!

Iz Savinjske doline se nam poroča, da je gospod Jožef Kunej, župnik na Zgornji Ponikvi že večletni šolski načelnik, občinski odbornik ter častni občan Velike Pirešice zaradi njegove hvale vredne delavnosti za šolo in občino z dne 6. prosinca t. l. zopet za šolskega načelnika soglasno izvoljen bil. Živijo!

Iz Središča se nam poroča, da se ondotni židovi drže jako kislo, ker se krščansko ljudstvo oklepa svojega novega poštenega krščanskega in slovenskega trgovca gospoda Kolbesen-a.

Iz Celja se nam poroča, da je znani Zabukošek iz Ponikve bil pred sodiščem v Celju zaradi javnega nasilstva obsojen na en mesec ječe, postr. s postom vsakih 14 dni.

Iz šole. Nadučiteljem v Gotovljah je imenovan g. Anton Šumljak iz Zalca, učiteljem ozir. šol. voditeljem v Pernicah učitelj g. Franc Kotnik iz Št. Jakoba v Slov. gor., v Topolšnici g. Feliks Pečar, v Grižah učitelj g. Ludovik Černej, učiteljicam so imenovane v Vuzenici učiteljica gđ. Ivana Vidmer, Št. Janž na Peči učiteljica gđ. Fran. Konečnik, v Škalah učiteljica gđ. Nežika Kosar iz Ljubljane, v Hajdini učiteljica gđ. Irena Kahl od Velike Nedelje, v Gotovljah učiteljica Ivana Novak iz Galicije, v Doberni učiteljica gđ. Ana Seitz iz Kamnice, na šoli v Jurjemkloštru učiteljica Helena Leinfellner. — Vpokojeni so stalno: meščan. učitelj gosp. Karol Vučnik v Gradcu, naduč. g. Fran Ranner v Poličanah in začasno je upokojena učiteljica gospa Marija Pirc, roj. Krajnc v Dobovi. — Na novo nameščeni gg. ozir. gđ.: J. Pavlovič, voditelj pri Sv. Duhu nad Krškim, kot učitelj na Vidmu ob Savi. V. Jamšek kot suplent v Sevnici, Svetka Lapajne iz Krškega kot suplentinja v Dobovi, M. Dervensek kot učiteljica pri Sv. Antonu v Leskovcu, namesto gđ. Vinc. Novak, ki je dobila službo v Globokem. G. Zagoričnik, šolski voditelj v Orešju pri Bizelskem je stopil v stalni, gđ. Pirc, učiteljica v Dobovi pa v začasni pokoj. G. Cugmus, nadučitelj pri Sv. Emi, je predstavljen kot šol. voditelj v Orešje. G. J. Zupančič, nadučitelj pri Sv. Antonu, je radi bolezni na dopustu, nadomestuje ga gospod Jelovšek iz Dobrove. Gđ. Lunder je stalno nameščena v Kapelah. — Naduč. g. Josip Tičar v Šmartnem je stopil v pokoj, njega nadomestuje gđ. Kristina Volc. Radi bolezni ima dopust nadučitelj gosp. Anton Žager na Gorici, nadomestuje ga g. Cimperšek iz Rečice. Na Gorici je nastavljena gđ. Ivanka Schwarc. Čez poletje tja eksponirani gospod Šijanec iz Gornjegagrada šel je nazaj na svoje mesto. Na Rečico sta prišli gospici Ana Boštijančič iz Kozjega in gospica Helena Dolenc, ki je menjala z g. Lovrom Serajnik za Prihovo. G. Cimperšek na Rečici pride o Veliki noči v Trbovlje. G. Rudolf Wundler v Mozirju je napravil sposobnostni izpit. — Enorazrednice v Bočni pri Novisti in v Lučah se razširijo. V Solčavi se osnuje nova šola — enorazrednica. Dozdaj je poučeval domači gospod župnik.

Najnovejše iz Ljutomera. Dosedanji glavni ljutomerski, gospod Zupančič, je dobil dopust in kot vodja okrajnega glavarstva ljutomerskega se mudi že od 1. januarja t. l. tamkaj baron Rainer, prej pri glavarstvu v Mariboru.

Iz ljutomerske okolice. Nekje tam blizu Ljutomera med Slovenskimi goricami je kraj kateri je od Stvarnika za to odbran, da nudi po vinski trti svojim prebivalcem ružno zlato kapljico. A ni toliko srečen, da bi njegov občinski predstojnik in njegov sin tajnik uradovala slovenski. Slovenska Stroča vas v Slovenskih goricah, kako nesrečna si! Žalostno pa resnično je, da v naši slavni ljutomerski dekaniji imamo obč. župane in tajnike, ki še vedno hočejo delati po starem kopitu in vedno uradujejo nemški. Nedavno sem videl na c. kr. okr. glavarstvu v Ljutomeru polo, na katero si ti, o Južek, zapisal sledeče besede: »Alois Kosi ist nicht Gemeinde Pristova sondern on Gemeinde Presika — Gemeinde Amt Pristova. J. V. gr.« Oh žalost, ko vidim tvoje reči tako uradovane. Kaj misliš, da ti s tem počastiš sebe in svojega očeta? Zbudita se vendar iz narodnostnega dremanja. — Ako pa nočeta pristopiti v slovenski šotor, takrat vama pa zapojemo: Adio Gemeinde Vorsteher und gemeinde Säkriter! — »Za domovino trud in kri, — Slovenski narod naj živi!«

Slov. mladenič.

Cerkvene stvari.

Visok dar. Naš premilostljivi knez in škof so blagovolili velikodušno darovati za zidanje nove cerkve sv. Duha v Središču 100 K. Za to dobroto jim izreka odbor za zidanje nove cerkve najudanejšo zahvalo.

Za dijaško kuhinjo v Mariboru so darovali gospodje: župnik Klepač 5 K, dekan Šlander 10 K, kapl. Anton Raušl 8 K, kapl. Kocpek 2 K, žup. Fr. Ogrizek 3 K, kapelan Alf. Požar 2 K, Neimenovan »za kruh sv. Antona« 20 K, Gert, medicar 5 K, župnik Osenjak 11 K, kap. Iv. Topolnik 10 K, Fr. Koser v Juršincih 4 K.

Iz Vidma. Znani pozlačevalec Konrad Skaza v Št. Urhu na Tirolskem je napravil za videmsko župno cerkev jako lepo lurdsko votlino s podobo Marije in Bernardete. Slovenci, podpirajte svoje rojake in naročite pri njih, kar se potrebuje za cerkev in dom!

Krščanska usmiljenost. Društvo sv. Detinstva, ki je tudi po Slovenskem razširjeno, je podpiralo lani 199 misijonov z 5676 šolami, 933 sirotišnic in 574 delavnic. Po trudu društva sv. Detinstva je bilo krščenih 433.408 poganskih otročičev, odkupljenih 22.916 in prehranilo ter vzgojilo se jih je 318.501 otrok. Toliko dobrega stori društvo sv. Detinstva, a vendar ima tudi na Slovenskem svoje nasprotnike.

V Gotovljah smo imeli pred zadnjim božičem osemndnevni sv. misijon, katerega so vodili z mnogim uspehom č. oo. lazaristi iz Celja.

Društvena poročila.

Runeč pri Ormožu. Na novega leta dan so naši domači fantje v gostilni A. Lipnik-a uprizorili v zadnjih »Slov. več.« izšlo igro »Ne vdajmo se« od dr. J. Vošnjak-a in šaljivo igrice »Gospod stotnik in njegov sluga« od Neznanoviča. Tukajšnje prebivalstvo se je prvokratnega uprizorjenja mnogobrojno udeležilo; vsi prostori so bili prenapolnjeni. Iz Ormoža ni bilo nikogar. Vspeh je bil povse zadovoljiv; tudi »šaljiva loterija« — za naš kraj nekaj povse novega — je marsikoga kaj zadovoljila, a nekaj pa je bilo tudi takih nesrečnežev, ki še do danes niso nikomur povedali, kaj so »gvinili«. — Za svoj narod voditi in tudi delavni fantje so vse uloge prav dobro rešili. — Našim slovenskim fantom pa prav iz srca čestitam, da so se lotili ne samo izomiki, nego tudi, in to v prvi vrsti, probujenju narodnega čuta, pravemu domoljubu in narodnemu delovanju služecemu

igranju dobrih gledaliških iger. Le združuj omikaj in probujaj se, slovenska mladina, da boš tem lažje in uspešnejše branila svoj mili narod, se zanj borila, za njega delovala in za njega sijajno zmagala! Skrbite, da boste postali sami zavedni slovenski možje — korenjaki, ki bodo s ponosom drug drugemu bodrili vsklikom: »Ne vdajmo se!« Oparovalka.

Silvestrov večer v Ljutomeru, katerega nam je priredila »Čitalnica«, uspel je prav dobro. Vsaka točka programa je občinstvu prav ugajala, zlasti pa veseloigra »Dva gospoda in eden sluga«. Uloge so bile v spretnih rokah Glavno ulogo je imel g. Zacherl, ki je dovtipnega Ivana izvrstno pogodil in vzbujal prisrčen smeh. Divili smo se tudi elegantnemu kretanju vdove Pavlinz in njene služkinje Lizike. Mladi tamburaši so krepko udarjali in tudi laterna magika je vsem ugajala. O polnoči je nazdravil g. Janko Karba navzočim in jih navduševal in bodril k vztrajnemu narodnemu delovanju v novem letu.

Slov. kat. bralno društvo v Novicerkvi pri Celju je imelo svoj občni zbor dne 31. decembra preteklega leta. Izvolil se je naslednji odbor: dr. Lavoslav Gregorec, predsednik; Franc Jankovič, trgovec, podpredsednik; Franc Leskovar, nadučitelj, tajnik; Alojzij Kokelj, blagajnik; župan Janez Pinter in posestnik Anton Majer, mladeniča Jožef Arlič in Jožef Cvenk, odborniki. Občni zbor je bil še precej dobro obiskovan. Naročilo se je več iztisov raznih časopisov. Sklenilo se je tudi, da bo vsak mesec eno podučno ali zabavno predavanje v bralni sobi. Prvo predavanje bo dne 19. prosinca, h kateremu se vabi ljudstvo v obilnem številu. Upamo, da bode bralno društvo v tem oziru dobro delovalo v izobrazbo tukajšnjega slovenskega ljudstva. Da bi se to zgodilo, pomози nam Bog!

St. Pavel pri Preboldu. Katol. izobr. društvo je imelo dne 6. jan. v kaplaniji svoj občni zbor. Dasiravno je »Slov. Gospodar« prezrl naznanilo (ni prezrl, ampak došlo je prepozno, še le v sredo popoldne. — Uredn.), katero smo mu poslali, se je vendar zbralo ravno 50 mož in fantov. Društvo je imelo to preteklo leto 2 veselici z enim poučnim govorom, tretjo veselico pa so nam preprečili nasprotniki. Društvo šteje zdaj 136 udov. Za nastopno leto bo naročeno društvo na 22 »Slov. Gospodarja«, v vsem skupaj jih pa dobiva 26, 25 »Domoljubov«, 10 »Naš Dom«, vsem skupaj jih dobiva blizu 50, 2 »Slovenca«, 2 »Slovenske Novice«, 2 »Primorska lista«, 6 »Mirov« (društvo je naročeno na tri), 2 »Dom in Svet«, 2 »Venca«, 2 »Cvetje«, 3 »Narodne Gospodarje«, 2 »Slov. Lista«, 1 »Danica« in 1 »Amerikanski Slovenec«. — Društveniki so razdeljeni v 8 skupin in iz vsake skupine so se nekateri zavezali, da bodo pošiljali redno vsako nedeljo po časnike in jih donášali svojim skupščinarjem. Hvala Bogu, društvo čimdalje bolj napreduje. Tega nam ne kaže samo to, da le število udov raste in da smo morali več listov naročiti kakor lansko leto, ampak požrtvovalnost, katero razodevajo nekateri udje, katerim se ne smili čas ne denarji in se ne bojijo truda, kaže, da se čimdalje bolj dosega namen društva, kateri je katoliška zavest. In da bo društvo v tem smislu napredovalo, se je zborovalcem prav posebno na srce položilo, da ni v tem napredek katoliškega društva, da se veliko prečita, da se veliko knjig razposodi in da se prirejajo veselice, ampak v tem, da se čim dalje bolj kaže kat. zavest. Ta je pogoj in poroštvo prave izobrazbe.

Iz drugih krajev.

Nova bolezen med konji se pojavlja v Veroni. V kratkem času konj, napaden od te bolezni, pogine. Konj leži kakor omamljen in prične končno silno divjati.

Glavni dobitki zadel delavec. Zadnji glavni dobitki 1864. drž. srečk v znesku 300.000 K je zadel gozdni delavec Fr. Macho

Žalujoči ostali.

Razglas.

Povodom povečanja šolskega poslopja v Poljčanah se oddajo zidarska, mizarska in ključavničarska dela. Načrt in proračun stroškov so na vpogled pri podpisnem načelniku krajnega šolskega sveta.

13 2-1

Jožef Detiček.

Nekdo želi v najem vzeti

dobro obiskano gostilno

s koncesijo, s primernimi prostori, blizu mesta, trga ali kake tovarne. — Cena in kraj naj se naznani pod naslovom: J. N. D. na Ponikvi ob juž. žel.

12 2-1

Lesene rakve

lepše, boljše izdelane in cenejše kakor drugod prodaja

F. WOLF,

pokopalni zavod v Mariboru, Tegetthoffova ul. št. 18 in Blumengasse 12 in 14.

548 12-20

Vsaka beseda stane 2 v.

Najmanjša objava 45 v.

MALA OZNANILA

Vsaka beseda stane 2 vin.

Vsaka beseda stane 2 v.

Večkrat objava po dogovoru.

Ti inserati se samo proti predplačilu sprejemajo; pri vprašanjih na upravništvo se mora znamka za odgovor pridejati.

Proste službe.

Postranski zaslužek,

trajen in rastoč, ponuja se spoštovanim, deloljubnim in stalno naseljenim osebam s prevzetjem zastopa domače zavarovalne družbe prve vrste. — Ponudbe pod „1.70 Gradec, poste restante.“ 222

Hlapec se sprejme pri župniku na Breznem ob koroški železnici. — Martin Stole. 610 2-2

Kovaškega učenca sprejme Jože Bregant, kovač v Hočah. 9 3-2

Čevljarški učenec se sprejme pri Juriju Žunko, čevljarju v Gornjem Radvanju pri Mariboru. 7 3-2

Čevljarškega učenca sprejme takoj Friderik Nerat, čevljarški mojster v Mariboru, koroške ul. 16. 21 3-1

Trgovski pomočnik išče službe v kaki trgovini z mešanim blagom. Ime pri upravništvu. 14 3-1

Kovaškega učenca sprejme Anton Ferenčak, kovaški mojster v Brežicah. 18 3-1

Hiša, ki nosi najemnino, z vrtom in njivo, se po ceni prodaja. Koroška ul. 122. Maribor. 25 3-1

KUVERTE

s firmo priporoča

tiskarna sv. Cirila v Mariboru

Glavno zastopstvo

banke „Slavije“

se je preselilo

od 1. januarja 1902 iz Marnberga v Maribor Tegetthoffova ulica št. 44, II. nadstr.

22 2-1

S spoštovanjem

Ivan Jeras.

Naznanilo.

Deželni odbor štajerski je sklenil v svrhu dobre izobrazbe viničarjev v sadenju ameriških trt tudi v letu 1902 ustanoviti **viničarski tečaj** in sicer: 1. na deželni sadje- in vinorejski šoli v Mariboru, 3. na deželni viničarski šoli v Silberbergu pri Lipnici, 3. na deželni viničarski šoli v Ljutomeru in 4. na deželni centralni trtni šoli v Sp. Pobrežu pri Ptuj.

Ti tečaji trajajo od 15. februarja do 1. decembra 1902.

L. 1902. se bode sprejelo: v Mariboru 12, v Ljutomeru 12, v Lipnici 20 in v Sp. Pobrežah 30 mladih sinov posestnikov in viničarjev. Ti dobe tam prosto stanovanje, celo hrano in tudi 8 K mesečne plače.

Podučevanje na teh tečajih je v prvi vrsti praktično in samo toliko teoretično, kolikor je neobhodno potrebno za samostojne delavce in samostojne viničarje.

Po dovršenem tečaju dobi vsak obiskovalec spričevalo o svoji sposobnosti.

Prošnje za sprejem morajo poslati prosilec vsaj do 15. januarja 1902 dežel. odboru štajerskemu.

V tej prošnji se mora navesti, v kateri zavod želi prosilec vstopiti in priložiti:

1. dokaz o dovršenem 17. letu;
2. npravnostno spričevalo, katero mora biti potrjeno od župniškega urada;
3. zdravniško spričevalo, da nima prošnjik nalezljive bolezni;
4. odpustno spričevalo od ljudske šole.

Pri vstopu se morajo prosileci zavezati ves tečaj (od 15. febr. do 1. decembra 1902) neprenehoma obiskovati in kar se tiče izobrazbe ubogati vsa povelja poljedelskih strokovnjakov. 613 3-3

Gradec, 7. grudnia 1901.

Od deželnega odbora štajerskega.

Za svečnico!

Častiti duhovščini in slavnemu občinstvu priporoča **fine**

sveče

iz garant. čebel. voska.

Nizke cene! Točna postrežba! Vestno delo!

S spoštovanjem

Lovro Pokorny, svečar v Celju — Gledališka ul. 3.

Jožef Brandl,

izdelovalec orgelj

24-19 v Mariboru

se priporoča za stavbe orgelj vsake velikosti po najboljših sistemih. — Prevzamem tudi prenovljenje, popravke in uglasbenje orgelj. — Spričevala od zgotovljenih orgelj so na razpolago.

Proda se lepa enonadstropna hiša

z desetimi velikimi sobami, v kateri je na eni strani dobro obiskovana gostilna, druga stran pa je pripravljena za trgovino. Gostilna se prodaja z vsem pohištvo, z vsemi pravicami gostilniške obrti tudi prenočevanje potnikov. Hiša stoji tik okrajne ceste, pet minut od mesta Celje. — Poleg te hiše se tudi prodaja hiša z enajstimi strankami, pripravljena za vsako obrt in z vrtom za zidanje. — **Vse to se prodaja po najnižji ceni!** Kje, pove upravništvo »Slov. Gospod.« 7 4-2

Služba

občinskega tajnika in organista

se odda v Selah na Koroškem.

Plača kot tajnik 492 K, za organista 300 K. Dobi prosto stanovanje in drva od občine. Prednost ima oženjen prosilec, ki je zmožen uradovati slovenski in nemški. Prošnje se naj pošljejo do 15. januarja 1902 župnijskemu uradu v Selah, pošta Borovlje na Koroškem. 6 2-2

Slovinci!

darujte za

družbo Sv. Cirila in Metoda!

Tiskarna sv. Cirila

naznanja p. n. občinstvu, da prevzema naročila za vizitnice, pisma, cenike s podobami itd. izvršene v **kamnotisku**. Zagotavlja se dobra izvršitev in nizka cena.

Lepo stanovanje

v Mariboru (v bližini cerkve) v I. ali II. nadstropju z dvema sobama, kuhinjo in drvarnico išče neka gospa brez obitelji, ki bi se 1. aprila ali 1. majnika selila. — Ponudbe na upravništvo do 30. prosinca.

Kot
dobrota
za vsako družino se
izkazuje uporaba =
**Kathreiner-
= Kneippove
sladne kave.**

Nobena skrbna gospodinja
naj se ne pomišlja dalje
uvesti to zdravo pijačo.

Najbolj priporočna primes
in najboljše nadomestilo
za zrnato kavo.

Kathreiner-Kneippova sladna
kava se dobiva pristna
samovizvirnih zavojčkah z
varstveno znamko »župnik
Kneipp« in imenom
Kathreiner.

Med. univ.
dr. Ferdinand Vlk

usoja si cenjenemu občinstvu okrožja Velenje nazna-
njati, da bode začeni s

1. januarjem 1902

svoje zdravniško delovanje v **Velenju** izvrševal
in sicer v stanovanju svojega prednika g. dr. K. Chloupeka,
v hiši g. Janeza Rak v bližini železniške postaje.

5 3—2

ANTON KOLENC 12
trgovec v Celju

kupuje vsako množino lepega prediva, suhih
gob itd. Sploh vse deželne pridelke po naj-
višjih cenah.

Za bolne na želodcu in stare ljudi. 495

Konjak star, iz domačega vina, pošilja franko 4 stekl.
za 6 gold., 2 litra za 8 gld., novi konjak 2 litra za
4-80 gld. **Benedikt Hertl**, grajsčak, **Golič**
p. Konjicah, Štaj.

1 stekl. za 1 gld. 50 kr. se dobi pri **Al. Quandest**, gosposka ulica, Maribor.

Selitev pisarne.

Naznanjam, da bodem **od novega
leta naprej** imel odvetniško pi-
sarno v hiši **Tegetthoffova
cesta št. 16;** (poprej pisarna
dr. Ed. Glantschnigg).

4 2—2 **Dr. Franjo Rosina.**

Želite li 562 9—3
več jajec po zimi?
več in boljsega mleka?
kmalu **debele, lepe svinje?**
zdrava, dobro rejena teleta?
moč., trpež. uprežno živino?
potem primešajte h krmi
● **Barthelovo krmilno apno** ●
in **nikdar** vam ne bode žal,

Navodila razpošilja zastoj
M. Barthel & Co., Dunaj X

Prodajalnice v Mariboru:
M. Berdajs, L. H. Korošec, Franc
Frangč, Josip Kavčič, S. Novak,
Max Wolfram in Pahnerja sinovi.

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru

priporoča častiti duhovščini in slavnemu občinstvu
**vsakovrstne podobice, molitvenike,
rožne vence, svetinjice, križce.**

Velika knjiga z vzorci od navadnih do najfinejših
podobice je v tiskarni na vpogled.

Spominki na prvo sv. obhajilo kos od 1 do 10 kr.

Rožne vence vsake velikosti in kakovosti prodajamo na
drobno in debelo, **rožne vence žalostne Matere
Božje in preč. Spočetja itd.** — Lepi križci so
pa medeni ali niklasti za rožne vence, za kras na
steno in posebno za častite duhovnike za sprevidenje
bolnikov; križi s stojalcem, **svetinjice** različnih vrst.

Tiskarna ima v zalogi tiskovine za:
župnijske, občinske in politične urade, odvetnike in notarje,
trgovce, hotele in gostilnice, posojilnice in zasebnike.

Naročila na lepake (vsake vrste in velikosti), poročne liste,
osmrtnice, spominske liste, vizitke, tabele, knjige, časnike,
dalje preskrbi za vsak urad ali zasebnike štampilje (pečate).

Vsako naročilo se izvrši hitro, lično in ceno.

Pri kmetijski razstavi v Riedu 1901
najvišje odlikovanje z zlato svetinjo.

Novo!

Podkove za vole
patent. **Zehetbauer.**

Neobhodno potrebno za posestnike, go-
spodarstva, pivovarne, žganjarije itd.

Glavno zastopstvo: 455 25—8

Echinger & Fernau
DUNAJ XV, Neubaugürtel 7 in 9.
Prospekti na zahtevanje.

Novo!

